

Hans á Lag (h.m.) er ein av teimum ikki so mongu havnarmonnunum á HB-liðnum

meir enn triðingurin av øllum fólkinum í landinum. Nógv børn spæla fótbólt har, HB og B36 vinna væl oftari kappingar fyri unglingar og dreingir. Men hvat hendir so? Nógvir av hesum dreingjum, ið á 15 til 17 ára aldri hava hildið seg hava størri møguleikar í fótbóltri enn javnaldrar sínir av bygd, gevast sum 19-20 ára gamlir, meðan teir ið vóru minni hepnir í ungdomskappingum og møguliga ikki so evnaríkir bygdamenn fara í 1. deild. Hetta hendir, tí at ógvuliga torført er hjá ungum havnarmonnunum at vinna sær pláss millum teir fyrstu ellivu í sínum liðum, tí venjarar heldur vilja nýta bygdamenn við fleiri royndum í staðin fyri. Hetta hevur natúrliga við sær beinleiðis miss fyri bygðaliðini, har sum lítið er til av fólki at velja í. Teir missa sínar lykklaspælarnar og gerast tí nógv veikari. Hvi skulu ungdomsvenjarar á bygd arbeiða til fyrimunar ikki fyri síni lið, men fyri høvudsstaðarliðini, har sum tað altíð ber til hjá venjaranum at ringja t.d. til Vágs, Sands ella Fugla-fjarðar, lova spælarnar »gull og grønar skógar« og lokka teir til Havnar. Men hesin tendensur skaðar eisini havnarliðini nógv. Tí í staðin fyri bygdamenninar kundu verið teirra egnu ungu, ið seinni kundu verið einki veikari enn teir, sum verða bodnir at koma uttanfrá. Við øðrum orðum, við at brúka sítt egna tilfeingi, kundu HB og B36 verið eins góð og tey eru í dag, samstundis sum hini kundu verið sterkari. Men høvudsstaðarliðini valdu »sigursstrategiina« ikki so nógv fyri sín egna kostnað, men heldur fyri tann kostnað, at móttøðuliðini vikuðu. Og hetta ber frukt – í fjør og í

ár gjørdust B36 og HB fýroymeistarar eftir ávikavist 35 og 8 ár. Væl klárað, havnarmenn... tað vil siga havnarliðini!

Nú verður aftur tosað um nýggjar innbjóðingar til Havnar av evnaríkum spælarnum. Millum hinna verða nevndir Øssur Hansen og Fróði Benjaminsen (B68). Øll vita, at toftamenn uttan Øssur og Fróða (og Jákup Eli Olsen, ið møguliga fer at gevast) verða »høvudleysir« og uttan nóg góðar menn í staðin fara at teljast millum tey fremstu evnini til niðurflyting, meðan teirra møguliga nýggja lið so væl kundi hildið seg á sama niveau sum áður, eisini uttan hesar nýggju menninar. Um vit hyggja at listanum yvir teir, ið Allan Simonsen hevur boðið á landsliðið í ár, so síggja vit, at av 25 spælarnum eru bara 5 (!) upprunaligir HB- ella B36-arar, nevniliga Uni Arge, Jan Dam, Julian Johnsson (HB), Jens Kristian Hansen, Jákup á Borg (B36), ella 1/5 av øllum. Munnu nógvir av meistaranum í 1998, HB, hava spælt nógv á landsliðnum í ár? Tveir – leirvíkingur Hans Fróði Hansen og klaksvíkingurin Allan Mørkøre!

Rosenborg skal vera ein góð fyrmynd fyri HB og B36

Hvi gera HB og B36 ikki sum Rosenborg, ið við Nor-egi ikki umboðar høvudsstaðin Oslo, men ein nógv minni býi. Rosenborg Bøltklubb úr Tróndheimi hevur verið meistari í sínum landi tey seinastu sjei ári, samstundis klárað seg óføra væl í Champions League og hvørt ár selt nakrar av høvudspælarnum sínum, ið eru farnir at vinna pening uttanlands, fyrst og fremst til

Onglends. Natúrligt er tað, at eftir at RBK fleiri ferðir hevur verið í Champions League, er felagið nógv ríkari enn øll hini í landinum. Og hvat so? Millum teir fyrstu ellivu tróndheimsmenn er stórir meiriluti av fyrrverandi næmingum úr teirra egna fótbóltskúla. Og av teimum fáu, ið vóru bodnir uttanfrá, hevur bara ein rættliga gjørt um seg. Tað er álopsspælarnir Sigurd Rushfeldt, keyptur fyri tveimum árum síðani frá Tromsø. Sama strategi hevur eydnast í Gøtu, har sum nógvar ferðir eru minni av ungum spælarnum, enn í Havn. Kortini gjørdust gøtumenn í niðarunum meistara fyri ferðir á rað við hjálp frá bara tveimum »fremmandum« úr grannabygdunum, nevniliga Jens Martini Knudsen og John Petersen, og Gí gevur landsliðnum nógvar spælarnar.

Hvat ferðar tá HB og B36 at halda seg til sínar egnu (ið eru nógv fleiri hjá teimum, enn hjá øllum hinum), og ikki »súgva blóð« sum iglar úr hinum og síðani tora at reisa spurningin um at minka um 1. deild, tí at »...vit skora ov nógv ímóti hesum óhepnu úr Fugla-firði, úr Sumba og av Tvøroyri«.

Eg eri eingia hatari av høvudsstaðarfeløgum, men eg haldi tað bara vera spell fyri teir ungu í Havn, sum fáa ongantíð møguleikan fyri at sleppa at royna seg í tí »stóra spælinum«. Næstan eingin av havnarmonnunum vil spæla í 1. deild og fara í okkurt bygðafelag. Í ár vóru tað bara málmáðurin Magnus Poulsen og B36 og heldur eldru HB-ararnir Niels S. Poulsen og Sámal Erik Hentze, ið fóru inn á Tøllur at spæla, meðan karrieran hjá meginpartin av teimum ungu í Havn

endar uttan at hava byrjað rættliga. Og hetta er ikki bara vanlukkan hjá teimum, men eisini hjá fýroyskum fótbóltri yvirhøvur, sum á henda hátt missir eitt stórt tal av potentiellum frálíkum spælarnum, ið hava fingið góðan skúla undir leiðslu av kvalifiseraðu ungdomsvenjarum hjá HB og B36.

Samanleggingar hava negativar avleiðingar

Summir hugsa, at einasti rætti máti hjá teimum minni feløgumum í Eysturoynni og Suðuroy at standa virðiliga ímóti »havnarrisunum« er at leggja saman tey feløgini sum nú er. Men hvat gevur hetta? Nú hava Vágar, Hvalba, Fuglafjarður, Tøftir, Skála og nakrar aðrar bygdir síni lið í 1. ella 2. deild. Hesi lið eru ein óburturtakandi partur hjá hvørjum av hesum bygðasamfeløgum og tess stoltleika. Um nú t.d. GÍ, LÍF og ÍF leggja saman, so missa Gøta, Leirvík og Fuglafjarður sítt sjálvstøðuga pláss á Føroya fótbóltskorti. Ahugin fyri tí nýgjörda liðinum fellur bæði hjá spælarnum og hjá viðhaldsfólki. Munnu nógvir fuglfirðingar ella leirvíkingar vera førir fyri at sleppa upp í hetta felagslið? Tað er ivasamt. Hetta førir við sær undirgang fyri fótbóltri í hesum bygðunum.

Ein sovørðan undirgang síggja vit í Vágum í dag. Teir høvdu fyrr ríkar fótbólts-tradítið og fleiri frálíkar spælarnar. Fyri nokrum árum síðani høvdu vágamenn trý feløg, og tvey (MB og SÍF) vóru viðhvørt í 1. deild í senn, meðan SÍ var í 2. deild. So hava tey nú fingið eitt felags »deyðfött barn«, FS. Vágar í 2. deild. Spurningur er, hví tað var neyðugt hjá t.d. sørvíkingum fyri einum ári síðani

at fara upp í hetta projekt? Hevði tað ikki verið betur at havt sítt egna lið í 3. deild, enn als einki lið at hava? Eru nógvir dystir spældir í ár av hesum samlagda liði í Sørvági? Hvi nýðast fótbóltsáhugaðir sørvígar at fara til Miðvágs ella Sandavágs at hyggja at onkrum liði, ið ikki hevur nakað beinleiðis við teir at gera? Tað sama er galdandi fyri Hvalvík, ið einaferð var umboðað í 2. deild. Nú verða eingir dystir spældir har, og norðstreymoyingar spæla á Eiði, á aðrari oyggj (!), fyri eitt lið, sum í ár var í stórum vanda fyri at flyta niður í 3. deild. Dømið Sumba og VB samanlögð fekk heldur ikki tey úrslit, sum ynskt varð eftir. Tí eru slíkar royndir vandamiklar og ikki eftirynskjandi fyri fýroyskan fótbólt, fyri ikki at tala um, at tær ganga beint ímóti teirra drúgvu tradítionum at liðini hava alt sítt lív verið til í tí líka sum tey øll vóru fyri nokrum árum síðani. Ja, fólkatalið í Vágum og Suðuroy er minni nú, enn tað var í áttatiárunum, men stóðan tykist ikki so katastrofal sum í 1994-95, til at tað ikki skuldi verið møgult at varðveitt liðini sum tey eru nú. Sum sagt, í Sumba býr minni av fólki enn t.d. á Tvøroyri, á Eiði ella í Sandavági. Tá ið sumbingar klára tað, hví kunnu hini við meiri fólki ikki?

Fleiri útlendingar – vánalig loysn

Nú tosa teir eisini um at vaksu um kvotuna av útlenskum spælarnum í fýroyskum liðum, fyri at gera tað møgult at gera gjónna í styrkini millum tey stóru og smáu feløgini minni. Hetta er heilt skeið. Tí tey stóru hava nógv meira av peningi, og tí kunnu tey bjóða betri spælarnum uttanfrá at koma hendavegin, enn tey smáu, ið hava ikki so góðar figgarligar møguleikar. So verður munur á liðunum kanska størri tá, enn hann er nú. Takið nú fyri, at útlendingakvotan veksur frá tveimum til fimm í hvørjum felagi. So keypir Tomislav Sivić í B36 triggjar jugoslavlar afturat, ið fara at spæla í trimum stóðum, har sum væl kundu verið ungir B36-arar ella í hvussu so er fýroyingar. Tað at talið av útlendingum verður størri, førir til stóra minking av talinum á fýroyskum spælarnum í 1. deild. Nógvir, sum ikki fáa pláss millum teir fyrstu ellivu, fara at halda uppat at spæla, og helst tey ungu. Hetta gagnar ikki fýroyskum fótbóltri, men skaðar, og fyrst og fremst landsliðið. Annars hava onglendingar somu vandamál nú. Nógvir góðir spælarnar eru t.d. í Arsenal og Chelsea, men enski landsliðsvenjarin Glenn Hoddle kann ikki nýta teir, tí teir hava útlensk pass. Og Hoddle hevur ikki so nógvar spælarnar at velja ímillum, sum hann kundi havt. Úrslitini hjá »Three lions« hava í seinastuni verið vánalig. Kanska ikki bara

av tí, men kortini... Men onglendingar hava nógv fólki álfkavæl, teir eru umleið túsund ferðir fleiri í tali enn fýroyingar!

Sum í Íslandi – annaðhvørt feløg ella landslið

Vit mugu síggja tað, sum tað er. Fýroyar eru ov lítið land til at vinna framgongd í altjóða kappingum samstundis á felagsliðsstøði og á landsliðsstøði. Tí er neyðugt at velja. Fýroyska landsliðið og tess úrslit eru nógv týðningarmiklari, enn úrslit hjá einum og hvørjum felagi í Europa Cup. Men veruliga sterkt kann landsliðið vera í tí føri, at allir landsliðsspælarnar eru professiónellir, ið spæla við útlenskum feløgum. Takið Ísland. Har klára feløgini sjáldan 1. umfar í Europa Cup. Men hetta leggur eingin nakað í. Men tey seinastu frálíku úrslitini hjá teirra landsliði, sum er samansett av yrkis-spælarnum, ið tjena pengar í Onglandi, Noregi, Svøríki – hetta er í Íslandi ein hendur sum hevur tjóðskaparligan týðning. Og júst hetta er høvudseyðkennd hjá øllum íslenskum fótbóltri á altjóðapallinum. Annað gott dømi er danska landsliðið mitt í áttatiárunum, eitt av teimum sterkastu í heiminum tá (og bara við »ekskil-spælarnum«, uttan málmenninar og so ein komandi fýroyskan landsliðsvenjara búsitandi í Vejle), meðan dansk feløg í Europa Cup ikki gjørdust stórt um seg. Nú fóru feløgini í Danmark at spæla heldur betur, men sigurin hjá Brøndby á Bayern kann ikki nakra løtu skugga fyri óføra spælunum og úrslitunum hjá teimum »røðrhvide« við Sepp Piontek á odda...

Fýroyskur fótbóltur eigur at ganga íslenska vegin og ikki er bert górligt í tí føri, at hann 100 prosent fer at nýta sítt berliga fólkatalfeingi. Tí kann tað rák, sum fer at hava fylgjur við sær, ið gera at t.d. ungir spælarnar í Havn av oman fyri nevndu orsökum gevast at sparka, gerst dyrt fyri virðingina fyri fýroyskum fótbóltri í Europa.

Ivan Eginsson
Moskalenko,
Tórshavn